

Raport z działań monitoringowych w ramach projektu „Przejrzysty samorząd”

Skład grupy wykonującej monitoring:

Katarzyna Batko-Toluć

Małgorzata Kuś-Konieczna

Areta Wasilewska-Gregorowicz

Warszawska Grupa Obywatelska przystąpiła do projektu w czerwcu 2005 r.

Wszystkie członkinie Grupy uczestniczyły w szkoleniu, które odbyło się w Łowiczu w dniach 18 – 19 czerwca 2005 r.

Działania podjęte przez Warszawską Grupę Obywatelską w ramach realizacji projektu:

- Sierpień - rozesłanie informacji o rozpoczęciu realizacji projektu do Urzędu Miasta oraz do lokalnych mediów.
- Sierpień – Październik - analiza zasobów dokumentów zgromadzonych na stronach internetowych miasta
- Sierpień - spotkanie z Pełnomocnikiem Prezydenta ds. organizacji pozarządowych w siedzibie Urzędu Miasta
- Wrzesień - wysyłka do 5 kluczowych wydziałów Miasta prośby o udostępnienie informacji dotyczącej procesu przyznawania dotacji w 2004 i 2005 r. Badaniem objęto następujące Biura :
 - Biuro Edukacji
 - Biuro Kultury
 - Biuro Ochrony Środowiska
 - Biuro Polityki Społecznej
 - Biuro Polityki Zdrowotnej Biuro Sportu, Turystyki i Wypoczynku

Zapytanie wysłano drogą elektroniczną.

- Ze względu na brak odpowiedzi wysłano ponowne zapytania, poprzez kontakty telefoniczne i indywidualne wizyty w Urzędzie ponawiano prośbę o dokumentację.
- Ponowna wysyłka listów do 5 kluczowych Wydziałów, tym razem w formie prośby o udostępnienie informacji publicznych. W ustawowym terminie spłynęły 4 odpowiedzi, w stosunku do Biura Sportu rozpoczęto procedurę zażalenia na brak udostępnienia informacji.
- Próby nawiązania kontaktu z **Biurem Kontroli** w celu uzyskania raportu z przeprowadzonego audytu na temat systemu przyznawania dotacji: e-maile i telefony nie skuteczne.
- Udział w spotkaniu ewaluacyjnym w Warszawie

Wyniki przeprowadzonych działań zawarte są w tabelach.

Omówienie kluczowych działań

Spotkanie z Pełnomocnikiem Prezydenta ds. organizacji pozarządowych – sierpień 2005

Spotkanie z Pełnomocnikiem było istotnym momentem realizacji Projektu. Okazało się bowiem, że Pełnomocnik nie ma kontroli nad procedurami i sposobami przyznawania dotacji w Urzędzie Miasta – funkcjonują pewne procedury wykreowane w oparciu o ustawę o finansach publicznych i realizowane przez dyrektorów Biur, ale brak standaryzacji postępowania. Rola Pełnomocnika dotyczyła głównie wykreowania współpracy z organizacjami pozarządowymi na wyższym poziomie, wdrażając postanowienia programu o Współpracy z 2005 r. i wypracowywać nowy program Współpracy.

Zgodnie z obietnicami urzędników w Warszawie miała ruszyć Księga Dotacji (pierwsza prezentacja odbyła się w lipcu 2004) Niestety narzędzie to nie zostało uruchomione, między innymi dlatego, że wymaga ujednoczenia systemu przyznawania dotacji.

Brak wewnętrznej zgody na ujednoczenie systemu przyznawania dotacji.

Napotkane trudności w czasie realizacji projektu

Bardzo trudna współpraca z urzędnikami warszawskimi. Proces „wyciągania” informacji trwał zdecydowanie za długo. Prawdopodobnie wymagało to ze strony Grupy zintensyfikowania kontaktów osobistych z urzędnikami, na co nie pozwalały nam możliwości techniczne – praca ta wykonywana jest społecznie. Monitoring utwierdził nas w przekonaniu, że obywatel starający się o informacje w urzędzie musi na swoją działalność poświęcić dużo czasu i wysiłku. Jest to problem, który mógłby zostać rozwiązany stosunkowo łatwo poprzez szersze udostępnianie informacji publicznej on-line lub też nabycie umiejętności stosowania ustawy DIP przez urzędników.

Prowadzony monitoring przypadł na dość szczególny okres w życiu stolicy. Następujące czynniki miały znaczenie w prowadzonej ocenie.

- w 2003 r (do sprawdzenia) Warszawa zmieniła swój ustrój. Niezależne dotąd pod względem finansowym i decyzyjnym gminy zostały połączone w jeden organizm. Całkowitej zmianie uległ system zarządzania stolicą. W nowym ustroju najwyższą władzą wykonawczą stał się prezydent, wybrany w bezpośrednich wyborach (II tura listopad 2002 r.). Zmieniono całkowicie dotychczasową działającą strukturę organizacyjną.

- rok 2004 r. wprowadził nowe obowiązki na władze samorządowe – ustawa o organizacjach pożytku publicznego i wolontariacie. Rok 2004 r uznawany był rokiem przejściowym dla wdrożenia wymagań nowej ustawy.

- rok 2005 – przyniósł wybory prezydenckie. W wyścigu do fotela Prezydent Polski stanął prezydent Warszawy – Lech Kaczyński, w grudniu 2005 r. stał się Prezydentem RP.

Autorzy projektu zakładali, iż monitorowany będzie rok 2004 r. Opierając się tylko na dokumentacji i wydarzeniach na polu współpracy samorządu i organizacji pozarządowych można by stwierdzić z całą stanowczością, że Warszawa nie ma systemu współpracy z organizacjami pozarządowymi. Tymczasem, ważne wydarzenia kształtujące ten system miały miejsce w 2005 r. Oczywiście punktem wyjścia dla było przygotowanie pierwszego Programu Współpracy na rok 2004 r i szerokie konsultacje społeczne, dzięki którym wprowadzono zapisy, dające podwaliny dla dobrego systemu współpracy.

Pierwszy Program Współpracy powstał 2004 r. i był obowiązujący dla roku 2004. (przyjęty uchwałą Rady Miasta z dn. 31.08.2004 r.)

Na bazie pierwszego Programu Współpracy na rok 2004, przygotowanego przez urzędników Miasta, udało się wprowadzić takie ciała jak – Pełnomocnik Prezydenta ds. współpracy z Organizacjami pozarządowymi (styczeń 2005)

- powołać Komisję Dialogu społecznego i Forum Dialogu Społecznego – ciało doradcze – składające się z przedstawicieli organizacji pozarządowych (9 maja 2005 r.).

Powołanie tych ciał zaowocowało stworzeniem pierwszego społecznego Programu Współpracy na rok 2006 r., którego konsultacje rozpoczęły się już w lipcu 2005 r., zakładającego stworzenie jednolitego systemu przyznawania dotacji organizacjom pozarządowym, przy udziale organizacji w ciałach decyzyjnych, z dobrze przygotowanym zapleczem rozwiązań na wypadek zaistnienia konfliktu interesów.

Obecnie konsultowany jest Program Współpracy na rok 2007. Raport przygotowany przez WGO zostanie wykorzystany do zgłoszenia uwag (podstawą do konsultacji jest program z 2006 roku). Większość uwag WGO ma jednak charakter ogólny i nie tyle dotyczy samego programu, co systemu współpracy. Konsultacje są dobrą okazją do przedstawienia wyników

monitoringu. Niezależnie od samego monitoringu, z lektury postów internetowych wynika, że szczegóły konkursów o dotację wciąż wymagają większej przejrzystości. Dalszy monitoring polegać będzie na wyjaśnianiu poszczególnych przypadków.

2. Karta materiałów źródłowych

Lp.	Rodzaj dokumentu	Dostępność		Zrozumiałość	Uwagi
		Uzyskany P/O	Nie mamy Nd/No		
1.	Dokumenty strategiczne				
	a) Strategia Rozwoju	P		T	<p>Dokument dostępny w Internecie, ale trudny do odnalezienia. Strategia przyjęta w 1998 r., aktualna do 2010 r.</p> <p>Jest zarządzenie nr 1438/2004 Prezydenta z dn. 27.02.2004 o przygotowaniu nowej strategii – termin wyznaczony na 31.12.2004.</p> <p>Projekt nowej strategii Miasta na lata 2005 – 2020 został ogłoszony publicznie i poddany konsultacjom społecznym w trakcie kampanii wyborczej na Prezydenta RP, w której to kandydatem był Prezydent miasta Warszawy.</p> <p>Projekt dostępny na stronach internetowych. Bardzo ogólnikowy, jeśli chodzi o współpracy z organizacjami pozarządowymi (cel operacyjny 2.4. Program 2.4.1 i 2.4.2)</p>
	b) Plan Rozwoju				Część strategii rozwoju
	c) Strategia Integracji Społecznej				Część strategii rozwoju
	d) Strategia Pomocy Społecznej				Część strategii rozwoju
	e) Program Ochrony Środowiska				<p>Plan Ochrony Środowiska dla Miasta W-wy na lata 2004 – 2011 – projekt dostępny Internecie - link ze strony Biura Ochrony Środowiska (prawdopodobnie to część nowej strategii).</p> <p>A co obowiązuje? Brak odpowiedzi na zapytanie e-mailowe</p>
	f) Plan Gospodarki Odpadami		?		<p>Plan Gospodarki Odpadami dla Miasta W-wy na lata 2004 – 2011 – projekt dostępny Internecie jak link ze strony Biura Ochrony Środowiska (prawdopodobnie to część nowej strategii).</p> <p>A co obowiązuje? Brak odpowiedzi na zapytanie e-mailowe</p>

	g)Gminny Program Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	O		Z	Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2004; uchwała XXIII/412/2003; Program dostępny w Internecie, ale trudny do odnalezienia – w archiwum uchwał (czyli trzeba znać nr uchwały wprowadzającej program, lub przejrzeć wszystkie uchwały)
	h) inne Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2004 – 2006 (uchwała nr IIIII/708/2004 Rady Miasta z dn. 1.07.2004; uchwała IVII/976/2004 Rady Miasta zmieniająca uchwałę) Program Przeciwdziałania i Rozpowszechnianiu się zakażeń HIV i AIDS na lata 2004 – 2006	O		Z	Programy dostępne w Internecie, ale trudne do odnalezienia – w archiwum uchwał (czyli trzeba znać nr uchwały wprowadzającej program, lub przejrzeć wszystkie uchwały w danym roku kalendarzowym)
2.	Program Współpracy z organizacjami pozarządowymi w gminie	O			W 2004 roku w ogóle nie było mowy o programie wieloletnim. Próbowano doprowadzić do jego uchwalenia w 2005 roku, jednak ostatecznie dokument nie widnieje na miejskiej stronie poświęconej organizacjom pozarządowym.

3.	<p>„Roczny Program Współpracy” Program współpracy m.st. Warszawy na 2004 r. (uchwała nr XXXVI/768/2004 Rady Miasta z dn. 31.08.2004)</p> <p>Program współpracy m.st. Warszawy w 2005 r. z organizacjami pozarządowymi (uchwała XLVII/1192/2005 Rady Miasta z dn. 17.03.2005)</p> <p>Program współpracy m.st. Warszawy w 2006 roku z organizacjami pozarządowymi i podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (uchwała Nr LXIII/1892/2005 Rady miasta stołecznego Warszawy z dnia 9 grudnia 2005 roku)</p>	P		Z	<p>Pierwszy program współpracy przyjęty w 2004 r. – w drugiej połowie. Przyjęcie Programów Współpracy poprzedzały konsultacje społeczne. Ocena konsultacji była niska, ze względu na fakt, iż wiele zmian proponowanych przez organizacje pozarządowe zostało pominiętych, a ostateczny program w niewielkim stopniu przypominał zaproponowany.</p> <p>Program na 2005 rok konsultowany był bardzo pobieżnie i jako dokument do konsultacji pojawił się dopiero w styczniu 2005. W tym czasie pojawiły się też instytucje powoływane przez Program z 2004 – Pełnomocnik Prezydenta ds. Organizacji Pozarządowych, pierwsze Komisje Dialogu Społecznego oraz załączki Forum Dialogu Społecznego.</p> <p>W lipcu 2005 roku rozpoczęły się konsultacje programu na 2006 rok. Nie przedstawiono gotowego dokumentu, lecz rozpoczęto procedurę od zebrania propozycji warszawskich organizacji. Dopiero tak stworzony dokument podlegał konsultacjom. Program na 2006 rok został przyjęty przez Radę Warszawy w grudniu 2005 roku.</p>
4.	Inne dokumenty regulujące kwestię wydatkowania środków publicznych (także na zadania realizowane przez organizacje pozarządowe)				

	a) Uchwała w sprawie trybu udzielania dotacji na realizację zadań własnych gminy podmiotom nie zaliczanym do sektora finansów publicznych	O		Z	Uchwała nr V/73/2003 Rady Miasta z 16.01.2003 r. w sprawie trybu przyznawania rozliczenia oraz kontroli wykorzystania dotacji przyznawanych podmiotom nie zaliczonym do sektora finansów publicznych na wykonywanie zadań związanych z realizacją zadań m.st. Warszawy oraz dzielnic m.st. Warszawy na lata 2003-2004, uaktualnione uchwałą nr XXVII/529/2004 Rady Miasta z dn. 25.03.2004 r. Aby znaleźć dokument trzeba dobrze znać nr uchwały lub przejrzeć wszystkie uchwały.
	b) zasady określone w Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych				Do Programu dołączone załączniki określające standardy prowadzonych działań w ramach Programu (np. jakości programów profilaktycznych realizowanych w szkołach i placówkach oświatowych oraz placówkach opiekuńczo-wychowawczych)
	c) zasady działania Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska				Zarządzenie 2007/2003 z 14.03.2003 w sprawie wprowadzenia procedur gospodarowania środkami Gminnego i Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (dostępne na tronie Biura Ochrony Środowiska / Wydział Funduszy Ekologicznych) Wydaje mi się, że są to bardziej przetargi niż konkursy dotacyjne – do sprawdzenia
	d) inne Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2004 – 2006 Program Przeciwdziałania i Rozpowszechnianiu się zakażeń HIV i AIDS na lata 2004 – 2006				Uchwała IIIIX/916/2004 Rady Miasta z 21.10.2004 oraz Uchwała nr IVV/1105/2005 Rady Miasta z dn. 27.01.2005 w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie przez m.st. Warszawę umów na realizację zadań pożytku publicznego z zakresu przeciwdziałania narkomanii na okres przekraczający rok budżetowy.
5.	Zasady powołania oraz regulaminy prac ciał mieszanych realizujących współpracę pomiędzy samorządem lokalnym a organizacjami pozarządowymi				

	a) zespołów koordynacyjnych				<p>Ogólne zasady określa Program Współpracy z 2004 roku i lat kolejnych. Wciąż powstają Kolejne Komisje Dialogu Społecznego. Początkowo powoływało je tylko Biuro Polityki Społecznej, w 2006 działa ich już kilkanaście, przy różnych Biurach.</p> <p>9 maja 2005 powołano Forum Dialogu Społecznego. Brakuje informacji wyprzedzającej o harmonogramie pracy.</p> <p>28 lipca 2005 - powołanie Zespołu Doradczego ds. Opiniowania Ofert na Realizację zadań publicznych w roku 2005 z zakresy ochrony i promocji zdrowia dotyczących przeciwdziałania alkoholizmowi oraz przeciwdziałania rozprzestrzenianiu się zakażeń HIV i rozwiązywania problemów osób żyjących z HIV/AIDS (zarządzenie 2627/2005 z dn. 28.07.2005).</p>
	b) zespołów roboczych				
	c) rad konsultacyjnych				
	d) komisji oceniających i opiniujących				
	e) inne Pełnomocnik Prezydenta m.st. Warszawy ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi				Zarządzenie nr 2101/2005 Prezydenta m.st. Warszawy z dn. 4 stycznia 2005
6.	Dokumenty dotyczące procedury dotacyjnej				
	a) ogłoszenia konkursów				Ustawa
	b) wzory wniosków o dotacje				Odniesienia do rozporządzenia MGiP z 29.10.2003 w sprawie wzoru oferty realizacji zadania publicznego, ramowego wzoru umowy o wykonanie zadania publicznego i wzoru sprawozdania z wykonania tego zadania (Dz.U. 2003 nr 193, poz. 1891)
	c) karty oceny projektów				Prawdopodobnie nie istnieją. Każdy wydział prowadzi konkursy według własnych reguł. Brak regulacji wspólniających procedurę.

	d) protokoły z prac komisji oceniających				W Internecie dostępne ogłoszenie o wynikach konkursu ofert na realizację zadań publicznych z zakresu ochrony i promocji zdrowia dotyczących przeciwdziałania narkomanii w roku 2005 r., stanowiące sprawozdanie z obrad Komisji i informacją o odrzucaniu kolejnych ofert na poszczególnych etapach obrad Komisji i ostatecznym przyznaniu dofinansowania dla 2 projektów. Brak informacji o wartościach kwotowych dofinansowania. Innych nie ma
	e) inne				Nie ma
7.	Publikacja wyników procedury dotacyjnej				
	a) listy złożonych wniosków o udzielenie dotacji do wszystkich instytucji samorządowych w gminie				W Internecie dostępne ogłoszenie o wynikach konkursu ofert na realizację zadań publicznych z zakresu ochrony i promocji zdrowia dotyczących przeciwdziałania narkomanii w roku 2005 r., stanowiące sprawozdanie z obrad Komisji i informacją o odrzucaniu kolejnych ofert na poszczególnych etapach obrad Komisji i ostatecznym przyznaniu dofinansowania dla 2 projektów. Brak informacji o wartościach kwotowych dofinansowania. Obecnie w Internecie dostępne informacje o przyznanych dotacjach z zakresu: kultury, inicjatyw teatralnych, pomocy społecznej, prac konserwatorskich (w BIPie tylko kultura). Każda informacja przedstawiona w inny sposób. Brak zbiorczego zestawienia ze wszystkich konkursów, podział na kolejne Zarządzenia Prezydenta. Dostępne dokumenty: - zarządzenie dotyczące ogłoszenia o konkursie; - zasady konkursu - zarządzenie o wynikach konkursu, z tabelą jako załącznik zawierająca informacje o organizacji, tytule projektu i kwocie przyznanej dotacji.
	b) listy przydzielonych dotacji wraz z podaniem podmiotu, zadania (celu i zakresu), osoby odpowiedzialnej za zadanie, terminu realizacji oraz kwoty dotacji				

	c) listy odrzuconych wniosków wraz z podaniem przyczyn				
8.	Efekty wspieranych działań w zakresie				
	a) ochrony zdrowia				Niedostępne
	b) pomocy społecznej				Niedostępne
	c) sportu i kultury fizycznej				Niedostępne
	d) kultury				Niedostępne
	e) ochrony środowiska				Niedostępne
	f) innym				Niedostępne
9.	Dokumenty regulujące zasady udzielania wsparcia pozafinansowego				
	a) wynajmowania i udostępniania lokali na preferencyjnych warunkach				Ogólne zasady reguluje Program Współpracy. Sprawy w praktyce regulują indywidualnie burmistrzowie poszczególnych dzielnic, opierając się na 2 dokumentach: uchwale Rady nr XXXIX/921/2004 z 28.10.2004 r. oraz zarządzeniu Prezydenta nr 2128/2005 z 20.01.2005 r. (informacje te otrzymane od pracownika Biura polityki Lokalowej na zapytanie e-mailowe)
	b) udzielania rekomendacji organizacjom (zgłaszanych przez nie wniosków lub reprezentantów)				Brak stosownych uregulowań.
	c) promowania działalności organizacji w mediach, na stronach internetowych gminy				
	d) włączania organizacji do wymiany międzynarodowej				
	e) inne				

10.	Zasady zlecenia zadań publicznych w formie kontraktu				Brak informacji. Kontrakty podpisywane były ze stałymi realizatorami zadań do kwoty 6 000 euro w celu uniknięcia procedury przetargowej. Samorząd inicjuje działania na rzecz współpracy z organizacjami pozarządowymi przy staraniu się o środki europejskie.
11.	Wykazy zawartych kontraktów				
12.	Informacje o efektach zrealizowanych kontraktów				
13.	Aktywność samorządu w zakresie inicjowania różnych form współpracy z organizacjami.				

3. Karta opisu systemu współpracy

Lp.	Element	Obraz na podstawie regulacji	Obraz na podstawie praktyki	Porównanie
1.	Określono rolę (miejsce) organizacji pozarządowych w rozwoju lokalnej społeczności <i>Dotyczy dokumentów strategicznych wymienionych w tabeli 2 punkt 1.</i>	Obowiązujący projekt strategii rozwoju miasta Nowy projekt strategii rozwoju miasta. Organizacje pozarządowe pojawiają się w dokumentach, jednak nie poświęca się ich roli zbyt wiele miejsca.	Konsultacje nowej strategii pokazały, że o organizacjach prawie zapomniano. Stosunkowo późno i wydaje się, że pod naciskiem zewnętrznym, takie konsultacje przeprowadzono. Jednocześnie przy okazji kampanii wyborczej 2006 ich rola gwałtownie zaczyna wzrastać (według słów kandydata na prezydenta „organizacje pozarządowe to skarby miasta”)	I w regulacjach i w praktyce rola organizacji nie jest doceniana.

2.	Określono cele długofalowe (strategiczne) współpracy samorządu z organizacjami <i>Dotyczy dokumentów strategicznych wymienionych w tabeli 2 punkt 1.</i>	Poza tym, co powyżej nie ma obowiązujących dokumentów precyzujących cele długofalowe we współpracy z NGO	Cele są zdecydowanie tymczasowe, co pokazuje zawieszenie prac nad dokumentem pt. Wieloletnie kierunki współpracy, przygotowanym we współpracy z Forum Dialogu Społecznego. Tłumaczeniem jest tu brak jednoznacznych obowiązków prawnych.	Nieliczne regulacje deklarują więcej niż praktyka pokazuje. Rola sektora doceniana jest od święta. W praktyce głos organizacji dotyczący konieczności wieloletniego planowania działań społecznych podejmowanych przez organizację jest ignorowany.
3.	Określono udział organizacji w tworzeniu i/lub konsultowaniu dokumentów strategicznych.	Strategia rozwoju miasta: zakłada się udział organizacji w procesie konsultacji dokumentów. (cel. 2.4)	Udział organizacji na poziomie konsultacji Strategii rozwoju miasta, ograniczony do konsultacji poprzez Forum Dialogu Społecznego (podczas, gdy zorganizowano otwarte konsultacje dla przedstawicieli biznesu)	Brak wciąż funkcjonujących standardów włączania NGO od tworzenia i konsultowania dokumentów strategicznych.
4.	Określono udział organizacji w tworzeniu i/lub konsultowaniu rocznego programu współpracy <i>Czy dokumenty o współpracy były konsultowane z organizacjami pozarządowymi? Jeżeli tak, to jaki sposób konsultacji zastosowano? Jeżeli nie, to dlaczego? Jaki był termin zgłaszania uwag? Jaki był stopień uwzględnionych uwag, które zgłosiły organizacje?</i>	Do 2004 roku brak takich dokumentów, później określane w kolejnych programach współpracy.	Konsultacje prowadzone do Programu Współpracy na 2004 r. Były to pierwsze otwarte konsultacje (zaproszenie do zgłaszania uwag na portalu internetowym, spotkania konsultacyjne). Program powstały po konsultacjach był zupełnie inny niż zaproponowano, ale nie przygotowano żadnej informacji które uwagi zostały uwzględnione, a które odrzucono. Termin zgłaszania uwag wystarczający. Konsultacje Programy Współpracy na 2005 r. – przeprowadzone w styczniu i lutym 2005 r. Otwarte konsultacje (zaproszenie do zgłaszania uwag na portalu internetowym, spotkania konsultacyjne). Program Współpracy na 2006 r. Konsultacje ogłoszono w czerwcu 2005 r. Pierwszy projekt Programu Współpracy przygotowany przy udziale reprezentacji NGO Forum Dialogu Społecznego.	Praktyka pokazuje coraz większy udział organizacji w procesie tworzenia rocznego programu współpracy jest to zgodne z regulacjami.
5.	Przyjęto harmonogram uchwalania rocznego planu współpracy <i>Czy jest to powiązane z tworzeniem budżetu gminy?</i>	Nie ma.	Sytuacja się zmieniała. W latach 2004 i 2005 program powstał już w trakcie roku budżetowego. W 2006 roku udało się go uchwalić w roku poprzedzającym.	Praktyka pokazuje, że ta sfera jest dobrze uregulowana. Terminów pilnują Forum Dialogu Społecznego i Pełnomocnik ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi.
6.	Określono cele krótkoterminowe współpracy <i>W „rocznym programie współpracy.</i>	Cele współpracy mają charakter długoterminowy.		

7.	Określono priorytety współpracy <i>Ile priorytetów zostało określonych (do 5-ciu, od 6-ciu do 10-ciu, powyżej 10-ciu)? Jakie priorytety zostały ustanowione?</i>	W 2006 roku jest 19 priorytetów- dotyczą pomocy społecznej (osoby starsze, bezdomne, bezrobotne, niepełnosprawne, dzieci i młodzież, sieroty), alkoholizmu, profilaktyki HIV/AIDS, profilaktyki narkomanii, ochrony zdrowia, ochrony praw konsumentów, lokalnej przedsiębiorczości, upowszechniania kultury fizycznej, oświaty i edukacji, promocji kultury, opieki nad zwierzętami oraz samorządności i rozwoju lokalnego społeczeństwa obywatelskiego.	Istnieje współpraca w ramach tych priorytetów.	Brak rozbieżności.
8.	Uszczegółowiono priorytety w formie zadań wyznaczonych przez „roczny program współpracy” <i>Czy w „rocznym programie” zapisano „gołe” priorytety czy też zostały one rozpisane na zadania?</i>	Priorytety zostały rozpisane na zadania.		
9.	Powołano specjalne instytucje obsługujące współpracę	Tak, już od 2004 istnieją w dokumentach Forum Dialogu Społecznego, Komisje Dialogu Społecznego i Pełnomocnik Prezydenta miasta ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi.	Od 2005 roku rozwijają się instytucje powołane do współpracy. Ich umocowanie względem całego urzędu jest jeszcze dosyć słabe, jednak rozwijają się w tych obszarach, w których można przełamać ograniczenia.	Praktyka pokazuje, że instytucje współpracy spełniają swoją rolę, doprowadzają do wypełnienia wielu zapisów programu współpracy i rozwijają liczbę korzystnych regulacji dotyczących współpracy.
	a) Pełnomocnik	Pełnomocnika Prezydenta ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi przewidziany już w programie współpracy na 2004 rok.	Pełnomocnika Prezydenta ds. współpracy z NGO, powołany w styczniu 2005 r.	Instytucja istotnie łączy organizacje pozarządowe z urzędem i dbająca o współpracę. Zbyt słabo umocowany względem dyrektorów biur, którzy prowadzą w swoich obszarach politykę niezależną od ogólnych zaleceń dotyczących współpracy – stąd wciąż brak jednolitych procedur dotacyjnych w mieście.
	b) Centrum Wsparcia Organizacji	Nie ma	Nie ma	Nie dotyczy
	c) Forum Organizacji	W dniu 9 maja 2005 r. Powołano Forum Dialogu Społecznego	Forum aktywnie działa, spotyka się co miesiąc, ma ważną rolę w tworzeniu programu współpracy.	Praktyka pokazuje, że regulacja nie jest martwa.

	d) Zespoły ds. opracowania rocznego programu współpracy	Nie ma	Forum Dialogu Społecznego przygotowało społeczny projekt Programu Współpracy z NGO na 2006 r. W ramach Forum wydzieliła się grupa, która poświęciła więcej uwagi tej kwestii.	Kwestia nie musi być dodatkowo regulowana jak się wydaje. Ewentualnie regulaminem wewnętrznym takiego ciała.
	e) inne	Komisje Dialogu Społecznego zapisane zostały w Programie współpracy.	Komisje powstają przy właściwych wydziałach i biurach.	Praktyka pokazuje, że regulacja nie jest martwa

10.	<p>Opracowano i wdrożono system wzajemnego informowania się partnerów</p> <p><i>Czy organizacje są informowane przez Urząd (strona internetowa, mailing, lokalna prasa inne)? Czy Urząd ma system zbierania informacji od organizacji (baza danych, skrzynka kontaktowa inne)?</i></p>	<p>Tak, istnieje strona organizacji oraz baza danych warszawskich organizacji (baza aktywności społecznej).</p>	<p>W praktyce strona do połowy 2006 bardzo fragmentaryczna, dodatkowo niespójna z podstroną w BIP. Baza danych stworzona została w ramach jednego z zadań w Akcji „Przejrzysta Polska”. Warszawskiej Grupy Obywatelskiej – piszącej niniejszy raport, nie udało się jednak dopisać do bazy mimo wysłania zgłoszenia. Baza pozwala na mailing i taki ma miejsce. Pojawiają się również ogłoszenia prasowe. Na początku 2006 wydarzyła się jednak sytuacja, że w trakcie trwania konkursu zmieniono jego zasady, co pozwoliło na ubieganie się o środki większej liczbie organizacji pozarządowych. Informacja o tej zmianie dotarła do organizacji za pomocą BIP (a więc tylko do tych, które bardzo dokładnie śledzą nowe Zarządzenia Prezydenta) na dzień przed terminem składania wniosków (po upływie trzech tygodni od Zarządzenia!:</p> <p>http://wiadomosci.ngo.pl/strona/164553.html.</p>	<p>Istnieje wiele pozytywnych zjawisk w rozwoju sposobu informowania, wciąż jednak praktyka nie potwierdza założeń dokumentów.</p>
11.	<p>Opracowano zasady konsultowania aktów prawnych przez organizacje</p> <p><i>Nie tylko dotyczących funkcjonowania organizacji jako takich, ale wszystkich innych podejmowanych przez radę gminy.</i></p>	<p>Nie ma systemu. Program współpracy mówi o konsultacjach w dziedzinach określonych priorytetami programu.</p>	<p>Konsultacje dotyczą programu współpracy, ewentualnie Strategii rozwoju miasta. Dobrze i szeroko funkcjonują jednak tylko w tym pierwszym zakresie.</p>	<p>Zarówno regulacje, jak i praktyka wymagają dalszych uzupełnień.</p>
12.	<p>Zagospodarowano wszystkie obszary współpracy finansowej</p> <p><i>Patrz punkty 3 i 4 z dodatkami tabela 2</i></p>			
13.	<p>Opracowano zasady współpracy w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych</p>	<p>Od programu na 2006 rok pojawiają się zapisy mówiące o tym, że miasto może przeznaczyć specjalne środki w celu wspierania projektów realizowanych przez organizacje w ramach programów finansowanych ze środków Unii Europejskiej lub innych środków pozabudżetowych.</p>	<p>W grudniu 2005 Miasto zorganizowało też konferencję poświęconą tej tematyce. Powstaje też Komisja Dialogu Społecznego poświęcona współpracy w tym zakresie.</p>	<p>Powstaje oprzyrządowanie do regulacji. Obie strony widzą interes takiej współpracy, więc zapewne będzie się ona rozwijała.</p>
14.	<p>Opracowano zasady pomocy niefinansowej</p>			

	a) zasady przydzielania i korzystania z lokali na działalność organizacji pozarządowych	Uregulowane uchwałą Rady Miasta.	Organizacje otrzymują lokale na preferencyjnych warunkach, choć jest to dość długa procedura. Bardzo restrykcyjnie traktowane jest dzielenie lokali przez organizacje – jakiegokolwiek zmiany pierwotnie założonych konfiguracji organizacji są praktycznie niemożliwe. Miasto traktuje zmiany jak podnajem i podwyższa czynsz.	Wskazane byłoby zrozumienie indywidualnych sytuacji organizacji przez urzędników i stosowanie adekwatnych środków.
	b) udzielanie rekomendacji organizacjom (zgłaszanych przez nie wniosków lub reprezentantów)	Nie ma	Organizacje otrzymują rekomendacje z biur, z którymi współpracowały, na własną prośbę	Mimo braku regulacji, jest działająca praktyka.
	c) organizacja bezpłatnych szkoleń	Nie ma	Nie ma	
	d) promowanie działalności organizacji w mediach, na stronach internetowych gminy	Nie ma	Nie ma	
	e) włączanie do wymiany międzynarodowej	Zapisane w programie współpracy.	W 2006 roku po raz pierwszy na wymianę z miastem partnerskim ma pojechać przedstawiciel Forum Dialogu Społecznego.	Regulacja zaczyna działać.
	f) inne	Nie ma	Nie ma	
15.	Opracowano standardy zleczonych usług Rodzaj usługi, dla której opracowano standard. Czy organizacje uczestniczyły w opracowaniu standardu? Procedura oceny realizacji działań zgodnie ze standardem.			
16.	Ustanowiono mechanizmy monitorowania programu współpracy			
	a) finansowej kontroli realizacji zadań zleczonych	Szczegółowa analiza	Szczegółowa analizach rozliczeń finansowych, wizyty monitorujące o charakterze kontroli finansowej	
	b) merytorycznej oceny realizacji zadań zleczonych <i>Czy mierzy się efekty projektów dla społeczności lokalnej lub dla beneficjentów ostatecznych?</i>	Zapisano w programie współpracy na 2006.	Jeszcze nie zaczęło działać.	Wskazane sprawdzenie czy ten zapis programu współpracy jest wypełniany.
	c) zasady zabezpieczające przed konfliktem interesów <i>Czy podaje się składy komisji konkursowych? Czy wyklucza się sytuację, gdy członek komisji oceniającej reprezentuje organizację ubiegającą się o dotację?</i>	Zapisano w programie współpracy na 2006 zarówno zabezpieczenia przed konfliktem interesów, jak i podawanie składu Komisji konkursowych.	Brak Zarządzeń Prezydenta.	Nie są znane przyczyny nie wypełniania prawa przez Prezydenta. Sprawa wymaga stałego monitorowania i wytłumaczenia przez Pełnomocnika.

	d) zasady zabezpieczające przed patologiami (korupcja, nepotyzm) Czy określono tryby odwoławcze? Czy podaje się składy komisji konkursowych?	Zapisano w programie współpracy na 2006 podawanie składu Komisji konkursowych. W 2004 powstała też koncepcja księgi dotacji mającej służyć wzrostowi przejrzystości. Tryb odwoławczy nie został zapisany.	Brak Zarządzeń Prezydenta dotyczących składu Komisji Konkursowych. Księga dotacji (choć stworzono internetowy mechanizm już w 2004 roku) wciąż nie ruszyła (jednym z powodów jest brak jednolitych procedur przyznawania dotacji). Tryb odwoławczy był wielokrotnie zgłaszany przez Warszawską Grupę Obywatelską – od 2004 roku. Miasto tłumaczy się brakiem podstaw prawnych, jednak istnieją w Polsce przykłady pozytywne.	Nie są znane przyczyny nie wypełniania prawa przez Prezydenta. Sprawa wymaga stałego monitorowania i wytłumaczenia przez Pełnomocnika. Należy szukać możliwości wpisania trybu odwoławczego i doprowadzenia do powstania Księgi dotacji.
	e) procedury współpracy Czy określone są terminy i formy ogłaszania konkursów? Czy określony jest sposób dokumentowania i informowania o procesie konkursowym?	Zgodnie z obowiązującą ustawą o organizacjach pożytku publicznego i wolontariacie oraz Programem współpracy.	Praktyka zazwyczaj zgodna z regulacjami, choć istnieją poważne niedociągnięcia – opisane w punkcie 10.	Należy stale monitorować ten obszar.
17.	W system wpisano aktywizację współpracy Czy określono działania aktywizujące nowe formy współpracy pomiędzy samorządem a organizacjami?	Nie ma	Nie ma	
18.	Ustanowiono zasady promocji współpracy i jej efektów Czy podejmuje się działania promujące lokalny program współpracy oraz jego efekty w społeczności i poza nią?	Nie ma	Nie ma	

4. Karta oceny systemu współpracy

Lp.	Obszar	Opis
1.	Spójność wewnętrzna i wzajemnie uzupełnianie się rozwiązań	
	a) posiada odwołania i delegacje do innych dokumentów	Trudno mówić o spójności rozwiązań. Raczej każdy dokument / rozwiązanie stanowi odrębną jakość. Np. Rada Warszawy nie wprowadza „Wieloletnich kierunków współpracy z organizacjami” konsultowanych przez przedstawicieli NGO pozarządowymi, twierdząc, iż to nie jest zgodne z prawem, bo budżety są roczne, a Ustawa o pożytku... narzuca tylko konieczność uchwalania rocznych programów współpracy. Tymczasem w Nowej strategii planuje się opracowanie wieloletnich programów współpracy, a nie wprowadza się dokumentu już istniejącego. Powołany Pełnomocnik Prezydenta ds. Organizacji pozarządowych nie ma możliwości wprowadzenia jednolitego systemu przyznawania dotacji w poszczególnych Biurach, gdzie o procedurach decyduje właściwy Dyrektor. Wprowadzane rozwiązania są zgodne z prawem.
	b) wprowadzone rozwiązania są zgodne z prawem	
	c) ustanowione priorytety współpracy są zgodne ze strategią rozwoju gminy	
2.	Zrozumiałość dla osoby/osób z zewnątrz	

	a) celu działania	Zrozumiałość ograniczona. Niejasna i niepotrzebnie skomplikowana struktura organizacyjna zniechęca osobę postronną / przedstawiciela organizacji do kontaktów z Urzędem. Np. dokumentacja konkursowa dla organizacji nie zawiera wszystkich istotnych elementów. Po otrzymaniu informacji o przyznaniu dotacji może także dowiedzieć się, że część kosztów zawartych w budżecie jest kosztami niekwalifikowanymi, gdy tymczasem z dokumentacji konkursowej to nie wynikało. Niejasny jest system oceny efektów działań realizowanych poprzez dotacje, ani system kontroli. Są to elementy do poprawy.
	b) struktury	
	c) sposobu działania	
	d) osiąganych efektów	
	e) systemu kontroli	
3.	Przejrzystość	
	a) podatny na kontrolę społeczną	Urząd otworzył się na uwagi płynące od obywateli, choć nie jest to regułą dla wszystkich pracowników Urzędu. Analizując kontakty w niektórych wydziałach można sądzić, że to otwarcie nie jest całkowite i nie stanowi idei samorządu. Wciąż odczuwa się protekcjonalizm w traktowaniu klienta. Konsultacje społeczne prowadzone nie systemowo. Np. Obywają się konsultacje Rocznych Programów Współpracy z NGO. Informacja o konsultacjach znajduje się na stronie internetowej, prośba skierowana jest bezpośrednio do organizacji pozarządowej. Tymczasem projekt strategii konsultowany był z biznesem, a społecznie poprzez Forum Dialogu Społecznego. Jak wynika ze sprawozdania ze spotkania Forum nt. strategii (28.09) zwrócono uwagę na brak możliwości kreowania zapisów Strategii przez przedstawicieli NGO i bardzo późne zgłoszenie dokumentu do konsultacji w ograniczonym gronie. Ostatecznie, skrót projektu nowej strategii trafił do mieszkańców Warszawy w formie wkładki do Gazety Wyborczej w okresie trwania kampanii prezydenckiej.
	b) na każdym etapie: planowania, realizacji oraz oceny jest monitorowany	Nie ma takiej przejrzystości działań. Nie ma też narzędzi pozwalających monitorować czynności podejmowane przez pracowników urzędu czy też Radnych. Np. Warszawa od roku obiecuje system informatyczny, który pozwoli monitorować proces przyznawania dotacji dla organizacji pozarządowych. Tymczasem, podobno system już jest, ale nie może być wykorzystany, gdyż nie ma jednolitego procesu przyznawania dotacji dla wszystkich wydziałów. Wprowadzenie ujednolicenia natrafia na opór urzędników, którzy w tej chwili kreują szczegółowy przebieg konkursu.
4.	Trwałość – stabilność	
	a) długi czas obowiązywania ustanowionych reguł <i>Jak często uchwalane są zasady współpracy?</i>	Warszawa jest wciąż w procesie transformacji. Zatem nie można mówić o długim czasie obowiązywania obecnych zasad współpracy, gdyż one tak na prawdę dopiero są tworzone. Powstają zespoły robocze z udziałem organizacji pozarządowych, czy też wprowadzono system konsultacji społecznych. Ale to początki, które mogą wykreować dobre zasady współpracy. Dokument określający „Zasady współpracy z organizacjami pozarządowymi” uchwalany jest co roku. W 2005 roku pierwszy raz przygotowano Zasady Współpracy z wyprzedzeniem (dotyczyły roku 2006) w szerokim gronie przedstawicieli organizacji pozarządowych i poddano konsultacjom społecznym.
	b) zdolny do przetrwania zmiany układu władzy gminnej <i>Od kiedy funkcjonuje?</i>	Wydaje się, że obrana droga może w przyszłości dać stabilny system współpracy z NGO, ale teraz trudno to ocenić. Zwłaszcza biorąc pod uwagę upartyjnienie samorządów i wybory samorządowe 2006.
5.	Efektywność - dobre działanie	

	a) realizacja współpracy zgodna z założonymi priorytetami <i>Porównać listy udzielonych dotacji z listą priorytetów na dany rok zawartą w „rocznym programie współpracy”.</i>	Odpowiedź na to pytanie jest pozytywna. Trudno jednak w sensie obiektywnym mówić o efektywności, gdyż nie prowadzone są takie badania przez sam Urząd, a opinie osób korzystających z pomocy, lub oceniających tę pomoc są bardzo różne w zależności od Biura, z którym się styka.
	b) realizacja przydatna dla partnerów	Na pewno jest potrzebna. Przydatność powinna wzrastać wraz z kolejnymi etapami porządkowania współpracy.
	c) realizacja gwarantuje wykorzystanie środków	Ograniczenia dotyczące kwalifikowalności kosztów mogą obniżać efektywność realizacji. Organizacje muszą dostosowywać budżety nie tylko do istniejących potrzeb, ale też wymagań budżetowych danego Biura.
	d) realizacja aktywizuje mieszkańców do aktywności społecznej	Trudno powiedzieć.
	e) realizacja inicjuje nowe formy współpracy	Pod koniec 2005 roku Miasto rozpoczęło działania mające służyć współpracy z organizacjami przy aplikowaniu o środki europejskie. Powstaje też Komisja Dialogu Społecznego poświęcona tej współpracy.
6.	Skuteczność – rozwiązywanie problemów	
	a) pożyteczny dla końcowych odbiorców	Brak oceny ze strony Urzędu.
	b) pożyteczny dla społeczności	Brak oceny ze strony Urzędu.
7.	Ocena systemu współpracy	
	Czy powyższe elementy składające się na system współpracy są wystarczające?	Pomiędzy 2004 a 2006 rokiem wiele rozwiązań w Mieście zmierza w kierunku uporządkowania współpracy. Z wywiadu z Pełnomocnikiem (sierpień 2005) wynikało, że ma często „związane ręce” i jego propozycje trafiają na opór we władzach Miasta. Przede wszystkim opór stawia Biuro prawne (niechęć do dyskusji i wykluczające rozwiązania takie jak np. procedura odwoławcza, choć istnieją takie precedensy w Polsce, a zatem procedura taka jest możliwa). Swoją politykę prowadzi też Dyrektorzy Biur, którzy na poziomie faktycznego wdrażania współpracy zbyt często powierzchownie traktują zalecenia dotyczące współpracy.
	Czy zasada partycypacji społecznej została zastosowana na każdym z etapów: planowania, realizacji i oceny (weryfikacji) systemu współpracy? <i>Czy organizacje pozarządowe uczestniczą w organizacji systemu?</i>	Partycypację społeczną mamy przy tworzeniu programów współpracy, teraz także w innych ciałach tj. Forum Dialog Społecznego, czy też udziału przedstawicieli organizacji pozarządowych w komisjach przyznających dotacje w ramach Programu przeciwdziałania alkoholizmowi i profilaktyki HIV/AIDS, ale wciąż to „jaskółki” do zbudowania spójnego systemu współpracy.

Co można/trzeba
zrobić/poprawić, aby osiągnąć
założony model?

Teraz należałoby zaproponować

- bardziej konkretny plan do strategii rozwoju z propozycją włączenia dokumentu „Wieloletnie kierunki rozwoju współpracy z ngo”
- prowadzić działania na rzecz ujednoczenia systemu przyznawania dotacji i uruchomienia tzw Księgi dotacji (elektronicznego systemu monitorowania)
- wprowadzić jako regułę rozwiązania wykorzystane przy konkursie w ramach Programu zwalczania / przeciwdziałania HIV/AIDS (udział przedstawicieli w komisji przyznającej dotacje – Zespół Doradczy ds. Opiniowania Ofert na realizację zadań publicznych, regulamin zespołu, publikacja raportu z postępowania konkursowego na dotacje z zakresu ochrony i promocji zdrowia dotyczących przeciwdziałania narkomanii itp.)
- ujednoczyć system oceny efektów współpracy oraz kontroli przedsięwzięć realizowanych z dotacji
- uregulować zasady podpisywania kontraktów z NGO
- dalej porządkować elektroniczny system informacji dla NGO – obecnie 2 podstrony internetowe, informacje w różnych miejscach, nie uporządkowane